

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoV/14/2015
Identifikačné číslo spisu: 9015898282
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Daniel Hudák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:9015898282.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Daniela Hudáka a sudcov JUDr. Štefana Michálika, JUDr. Aleny Šiškovéj, JUDr. Petra Szaba a JUDr. Petra Paludu, v trestnej veci obvineného G. G. pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase spáchania skutku (ďalej len „Tr. zák.“), na neverejnom zasadnutí konanom 14. decembra 2016 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2013, sp. zn. 2To 3/2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 7. septembra 2012, sp. zn. 1T 46/2001, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného G. G. sa odmieta.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. septembra 2012, sp. zn. 1T 46/2001, uznal v bode I/ obvineného G. G. a Ing. H. I. za vinných zo spáchania pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., a to na skutkovom základe tam bližšie uvedenom.

Obvinenému G. G. bol za to uložený podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. na výkon trestu do prvej nápravno- výchovnej skupiny.

Súd zároveň zrušil výrok o treste právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice I z 29. januára 2004, sp. zn. 1T/350/2002, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 21. februára 2006, sp. zn. 5To/120/2004, a výrok o upustení od uloženia súhrnného trestu rozsudku Okresného súdu Martin z 25. októbra 2011, sp. zn. 3T/103/2007, právoplatného 28. októbra 2011, ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmeny, ku ktorým došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 bol obvinený zároveň zaviazaný k náhrade škody vo výške 1 952 323,27 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 19,5 % p.a. od 19. decembra 1995 do zaplatenia poškodenej E. A., v zastúpení G. W. E. A..

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o odvolaní obvineného G. G. a krajského prokurátora v Bratislave proti vyššie citovanému rozsudku rozhodol rozsudkom z 22. októbra 2013, sp. zn. 2To 3/2013 (o odvolaní Ing. H. I. proti uvedenému rozsudku bolo rozhodnuté iným rozhodnutím najvyššieho súdu, keďže tento na verejnom zasadnutí konanom 22. októbra 2013 uznesením jeho trestnú vec podľa § 23 ods. 1 Tr. por. vylúčil na samostatné konanie) tak, že v bode I/ podľa § 258 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a na základe § 259 ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 obvinenému sám uložil podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 a pol roka so zaradením podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. na výkon trestu do prvej nápravno-výchovnej skupiny s tým, že zároveň zrušil výrok právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice I z 29. januára 2004, sp. zn. 1T/350/2002, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 21. februára 2006, sp. zn. 5To/120/2004, a výrok o upustení od uloženia súhrnného trestu rozsudku Okresného súdu Martin z 25. októbra 2011, sp. zn. 3T/103/2007, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmeny, ku ktorým došlo zrušením, stratili podklad; v bode II/ podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 odvolanie krajského prokurátora zamietol.

Obvinený G. G. podal proti obom skôr uvedeným rozhodnutiam, ako i im predchádzajúcemu konaniu prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie, ktoré bolo doručené Krajskému súdu v Bratislave 13. augusta 2015 (obvineným vlastnoručne spísané dovolanie bolo prvostupňovému súdu doručené 3. júna 2016 - relevantné z pohľadu dodržania zákonnej lehoty).

Ako právne dôvody dovolania (formálne) označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por., t.j. že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) obvinený obom súdom vytýkal, že ho uznali vinným zo spáchania skutku podľa obžaloby, čo je ale v zjavnom rozpore s uznesením najvyššieho súdu z 11. decembra 2007, sp. zn. 2To 59/2005. Súd sa v napadnutých rozhodnutiach nevysporiadali s tým nedostatkom, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by on ako majiteľ spoločnosti N. s.r.o. prevzal neexistujúce záväzky a že by vykonané finančné transakcie neboli v súlade so zákonom (v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III z 29. marca 2001, Krajského súdu v Bratislave zo 4. júla 2002, sp. zn. 5T 85/00, najvyššieho súdu sp. zn. 3Tz 15/98), čím porušili zásadným spôsobom jeho právo na obhajobu ako i právo na spravodlivý súdny proces, rešpektujúci zásady rovnosti zbraní a „in dubio pro reo“. Podľa názoru obvineného nebol v rámci vykonaného dokazovania zistený jediný priamy dôkaz svedčiaci o tom, že by firmy neexistovali, čo je meritum obvinenia a obžaloby. Neboli vykonané ani úkony, ktorých vykonanie označil za potrebné (v súvislosti s preverení jeho obhajoby) samotný Krajský súd v Bratislave v uznesení z 21. júna 1999, sp. zn. 1T 57/98, ktorým bola vec vrátená do prípravného konania prokurátorovi na došetrenie. Výhodnotenie dôkazov nebolo zo strany konajúcich orgánov vykonané tak, aby bolo možné bez akýchkoľvek pochybností prijať záver o jeho vine (s poukazom na ust. § 2 ods. 10 Tr. por.). Jeho obhajoba nebola vyvrátená a jeho tvrdenia boli bez ďalšieho dokazovania použité proti nemu.

Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolateľ poznamenal, že všetky dôkazy predkladané prokuratúrou boli získané nezákonne. Ak ide o výpoveď korunného svedka obžaloby pani X., táto je nezákonná z toho dôvodu, že menovaný svedok nebol ani v prípravnom konaní, ani v konaní pred súdom vypočutý za jeho prítomnosti, či prítomnosti jeho obhajcu. Tým mu bolo znemožnené prostredníctvom obhajcu klásť tomuto svedkovi pri jeho výsluchu otázku, čo je treba označiť za zásadné porušenie jeho práva na obhajobu. V dôsledku toho, že skôr uvádzaný svedok nebol nikdy v konaní pred súdom osobne vypočutý, boli potom porušené i ďalšie dve základné navzájom úzko súvisiace zásady trestného konania, a sice zásada ústnosti a bezprostrednosti. Zároveň o vykonaní výsluchu tohto svedka nebola obhajoba žiadnym spôsobom vopred upovedomená, ako to vyžaduje ust. § 213 ods. 3 Tr. por.

Pokiaľ ide o svedka pani X., obvinený tiež uviedol, že tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred

súdom opakovane navrhol a žiadal vykonanie konfrontácie medzi ním a týmto svedkom. K vykonaniu tejto však nikdy nedošlo, čím boli tiež zásadným spôsobom porušené jeho práva na obhajobu uvedené v § 34 ods. 1 Tr. por., spočívajúce v práve navrhovať vykonanie dôkazov.

Za porušenie práva na obhajobu a spravodlivý proces obvinený ďalej považuje aj extrémne prieťahy v predmetnej veci, keď konkrétne od vznesenia obvinenia až do jeho právoplatného odsúdenia ubehlo 22 rokov, 7 mesiacov a 17 dní, čo je v rozpore i s ustálenou európskou judikatúrou. V danom ohľade poukázal tiež na uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 3. marca 2010, sp. zn. 1T 23/02, kde bolo v inej jeho veci z dôvodu konštatovaných neúmerných prieťahov (bez zavinenia obhajoby) rozhodnuté o zastavení trestného stíhania. Na citované uznesenie by mal podľa jeho názoru dovolací súd analogicky prihliadnuť i v danom konaní. Záverom uviedol, že i v iných súdnych rozhodnutiach sa konštatuje, že uplynutie doby viac ako 8 rokov od vznesenia obvinenia je z hľadiska práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej už len „Dohovor“) treba považovať za extrémny prípad, ktorý odôvodňuje zastavenie trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 per analogiam. Nevyhnutným dôsledkom extrémnej dĺžky jeho trestného stíhania tak malo byť zákonné zastavenie trestného stíhania.

Obvinený G. G. dovolaciemu súdu navrhol, aby s ohľadom na ním uvedené skutočnosti podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu z 22. októbra 2013, sp. zn. 2To 3/2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 7. septembra 2012, sp. zn. 1T 46/2001, bol porušený zákon v ust. § 2 ods. 9, ods. 18, ods. 19 Tr. por. v jeho neprospech, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. aby napadnuté rozsudky v celom rozsahu zrušil a aby zrušil tiež aj chybné konanie im predchádzajúce a napokon podľa § 388 ods. 1 Tr. por. aby Krajskému súdu v Bratislave prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Na výzvu predsedu senátu súdu prvého stupňa (§ 376 Tr. por.) sa k podanému dovolaniu vyjadril prokurátor i obvinený Ing. H. I..

Prokurátor k jednotlivým argumentom dovolateľa uviedol nasledovné:

„Ad1/ Výhrady formulované vo vzťahu k nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci, k nevykonaniu dôkazu, ktorý podľa dovolateľa pre potrebu náležitého objasnenia veci vykonaný mal byť, alebo k potenciálne rôznym záverom vyvođeným z vykonaných dôkazov rôznymi súdmi pri riešení parciálnych otázok konania, pri zmene konajúcich senátov alebo pri prejednávaní veci po jej vrátení do prípravného konania a opätovnom podaní obžaloby, zjavne v dovolacom konaní nemožno uplatniť, nakoľko ide o otázky neoddeliteľne súvisiace so zisteným skutkovým stavom veci, ktorý nemôže byť predmetom prieskumnej činnosti dovolacieho súdu (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.).

Ad2/ Nemožno sa stotožniť s názorom, že všetky obžalobou predložené dôkazy boli získané nezákonne. Pre absenciu bližšieho zdôvodnenia tohto tvrdenia s ním nemožno ani polemizovať. K vytýkaným nedostatkom súvisiacim s výpoveďou dovolateľom označovaného svedka X. je potrebné uviesť, že táto výpoveď rozhodne nepredstavuje jediný alebo v rozhodujúcej miere podstatný usvedčujúci dôkaz, výhradne na ktorom by napadnuté súdy založili rozhodnutie o vine.

Ad3/ Skutočnosť objektívne existujúcich prieťahov v konaní nezavinených dovolateľom neunikla pozornosti ani jedného z konajúcich súdov, táto bola zohľadnená pri ukladaní trestu, určovaní jeho výmery a spôsobu jeho výkonu, čo rezultovalo v uložení mimoriadne zmierneného trestu dovolateľovi. Takýto spôsob kompenzácie konvenuje s ustálenými postupmi justičnej praxe.“

So zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval prokurátor podané dovolanie za dôvodné.

Obvinený Ing. H. I. v rámci svojho písomného vyjadrenia v podstate uviedol, že sa s obsahom podaného dovolania v plnom rozsahu stotožňuje a zároveň (ako účastník predmetnej kauzy) ponúka svoju súčinnosť v rozsahu, v akom to prejednávaný súd bude považovať za potrebné.

Dovolací súd zistil, že dovolanie nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/, alebo d/ až f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (ods. 1) Tr. por.

Úvodom je nutné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pokiaľ ide viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., tak k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Skôr než sa dovolací súd konkrétne vyjadrí k jednotlivým obvineným uplatneným dovolacím námietkam, je žiaduce (s ohľadom na ich obsah) vo všeobecnosti uviesť, že pojitkom dovolacích dôvodov uvedených pod písm. c/ a g/ § 371 ods. 1 Tr. por. je okolnosť, že namietanými skutočnosťami podraditeľnými pod niektorý z nich je možné sa zo strany dovolacieho súdu zaoberať iba pri splnení podmienky uvedenej v prvej vete § 371 ods. 4 Tr. por., t.j. iba v prípade predchádzajúceho uplatnenia týchto skutočností najneskôr v odvolacom konaní (za predpokladu, že dotknuté skutočnosti boli dovolateľovi známe už v pôvodnom konaní).

Spoločnou pre oba uplatnené dovolacie dôvody je aj okolnosť, že pre konštatovanie naplnenia niektorého z nich je nevyhnutné, aby zistené porušenie zákona dosahovalo určitú intenzitu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zakladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (a teda nie akékoľvek), pod ktorým možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok konania.

Podobne v prípade dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vyžaduje, aby zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedalo porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), z čoho potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal (má) negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

In concreto, vo vzťahu k prvému „okruhu“ dovolacích výhrad obvineného G. G. najvyšší súd uvádza, že tieto sú z pohľadu dovolacieho konania - konaného na podklade dovolania obvineného - irelevantné, keďže sú výlučne skutkového charakteru a napádajú len súdmi nižšieho stupňa zistený skutkový stav,

ktorý je však v súlade s ust. § 371 ods. 1 písm. i/ časť vety za bodkočiarkou Tr. por. pre dovolací súd záväzný (ten môže hodnotiť len správnosť právneho posúdenia zisteného skutku).

Dovolací súd je viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať rozsah vykonaného dokazovania, spôsob hodnotenia jednotlivých dôkazov či závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právne úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať len odvolací súd (v zmysle § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Obvinený v podanom dovolaní vyjadruje svoj nesúhlas s hodnotením vo veci vykonaných dôkazov, upozorňuje na nedostatky a neúplnosť vykonaného dokazovania (t.j. nedostatočne zistený skutkový stav veci), pričom - po vlastnom hodnotení dôkazov, odlišnom od toho, ktoré vykonali vo veci konajúce sudy - dochádza k záveru, že s prihliadnutím na zásadu „in dubio pro reo“ ho nemali sudy uznať za vinného zo spáchania skutku podľa obžaloby. Ide tu teda zjavne o otázky skutkového charakteru, ktoré sú z dovolacieho prieskumu vylúčené.

Najvyšší súd v rámci svojich rozhodnutí opakovane upozorňuje na to, že právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, pričom za jeho porušenie v zmysle uvedeného dôvodu dovolania nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní o voľbe použitých dokazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 5 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (v pôvodnom konaní sa postupovalo podľa Trestného poriadku v tomto znení). Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní učený v zmysle § 2 ods. 6 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Súdu rozhodujúcemu o vine nemožno s ohľadom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 6 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006) prikázať, o ktoré dôkazy má oprieť svoje rozhodnutie, ani to, akú relevanciu má prikladať jednotlivým vykonaným dôkazom.

Vzhľadom na argumentáciu dovolateľa je napokon žiaduce na danom mieste podotknúť tiež tú okolnosť, že len samotný poukaz na (podľa názoru obvineného) nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nemôže byť úspešne uplatniteľnou námietkou v dovolacom konaní (viď k tomu i § 371 ods. 7 Tr. por.).

Ak ide potom o to tvrdenie dovolateľa, že všetky dôkazy predložené obžalobou boli získané nezákonne, na čom o.i. zakladá opodstatnenosť uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., tak k tomu je potrebné uviesť iba toľko, že ide o tvrdenie všeobecné, bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia (s výnimkou jedinej konkrétnej námietky týkajúcej sa zákonnosti výpovede svedka X.), a preto pri už skôr spomínanej viazanosti dovolacieho súdu vecnými argumentmi a nie uvedenými

(uplatnenými) právnymi dôvodmi nie je povinnosťou dovolacieho súdu preskúmavať, či je napadnuté rozhodnutie skutočne založené na nejakých nezákonných dôkazoch (a zisťovať, ktoré dôkazy to konkrétne sú a v čom táto nezákonnosť spočíva). Zjednodušene povedané, nie je úlohou dovolacieho súdu pri takejto len všeobecnej konštatácii „pátrať“ po prípadnom pochybení, ktoré by zodpovedalo právnemu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., konkrétne teda § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. zák.

Iba v súvislosti s výpoveďou svedka menom T. X. obvinený priblížil, v čom konkrétne vidí porušenie zákona pri danom dôkaze. K tomu prislúchajúcej argumentácii je však potrebné uviesť nasledovné:

Ako najvyšší súd zistil z obsahu predloženého spisového materiálu, na hlavnom pojednávaní konanom 24. apríla 2012 bola podľa § 211 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 so súhlasom prokurátora a obvineného (obžalovaného) G. G. čítaná (o.i.) výpoveď svedka T. X., nachádzajúca sa vo zväzku IX/12, č.l. 2114-2115. Po prečítaní predmetnej svedeckej výpovedi nemal obvinený k tejto žiadne pripomienky (viď III. časť súdnej časti spisu, č.l. 1472 a nasl.).

Podľa § 211 ods. 1, veta prvá Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi, ak súd nepokladá osobný výsluch za potrebný a prokurátor aj obžalovaný s tým súhlasia.

V prvom rade je treba podotknúť, že postup v zmysle vyššie citovaného ustanovenia predstavuje legálnu výnimku zo zásady ústnosti, ktorou sa inak riadi súdne konania. Ak ide potom o tvrdenie obvineného týkajúceho sa porušenia zásady bezprostrednosti, uvedenej v § 2 ods. 12 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006, tak k tomu je treba uviesť, že predmetná zásada vyjadruje, že súd smie pri svojom rozhodovaní prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli pred ním vykonané, a to či už vo forme osobného výsluchu svedka alebo prečítaním zápisnice o jeho skoršom výsluchu, samozrejme pri splnení k tomu potrebných zákonných predpokladov.

Pokiaľ ide o čítanie skoršej výpovede svedka T. X. na hlavnom pojednávaní, tak k tomuto boli všetky zákonné podmienky splnené. Nielen prokurátor, ale i samotný obvinený G. G. súhlasil s čítaním skoršej výpovede vyššie menovaného svedka (považoval teda takýto postup za postačujúci), čím sa v podstate vzdal možnosti osobného výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní (t.j. svojho práva na osobný prístup k svedkovi). A keďže ani prvostupňový súd nepovažoval osobný výsluch daného svedka za potrebný, bol tým splnený i ďalší predpoklad pre postup v zmysle skôr citovaného zákonného ustanovenia, ktorým môže dôjsť i k čítaniu nekontradiktórnym spôsobom vykonanej svedeckej výpovedi.

Hoci sa najvyšší súd v posudzovanej veci stotožňuje s tým názorom prokurátora, že výpoveď T. X. nepredstavuje jediný alebo v rozhodujúcej miere podstatný usvedčujúci dôkaz, výhradne na ktorom by napadnuté súdy založili svoje rozhodnutie o vine (preto aj jeho prípadne zistená nezákonnosť by nemohla znamenať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., keďže takto zistený nedostatok by nedosahoval potrebnú intenzitu, zodpovedajúcu porušeniu práv na spravodlivý proces), nedá mu nepoukázať v tejto súvislosti na závery uznesenia najvyššieho súdu z 21. septembra 2016, sp. zn. 1 TdoV 4/2016, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 4/20017, v zmysle ktorých ak sa súd aj strany (prokurátor a obžalovaný) v intenciách § 263 ods. 1 Tr. por. - uvedenému obsahovo zodpovedá veta prvá § 211 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 - zhodnú na okolnosti, že osobný výsluch svedka na hlavnom pojednávaní nie je potrebný a že postačuje prečítanie zápisnice o jeho skoršom výsluchu, môže ísť aj o rozhodujúci dôkaz (podstatný pre rozhodnutie o vine). V zmysle právnej úpravy účinnej do 30. septembra 1994 (§ 211 ods. 1 Tr. por. v označenom znení) naproti tomu čítanie zápisnice o výsluchu svedka bolo závislé na význame dokazovanej skutočnosti a povahe ostatného dôkazného materiálu.

S ohľadom na vyššie uvedené možno teda uzavrieť, že ani v danom ohľade nezistil najvyšší súd žiadne také pochybenie, ktoré by zakladalo opodstatnenosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Čo sa týka ďalšej dovolacej výhrady obvineného, tak táto spočíva v tom, že nemalo byť vyhovené z jeho strany niekoľkokrát v priebehu konania navrhovanému vykonaniu dôkazu - konfrontácie so svedkom T. X., čím malo byť zásadným spôsobom porušené jeho práva na obhajobu.

K tomu najvyšší súd uvádza, že z obsahu spisu je zrejmé (III. časť súdnej časti spisu, čl. 1504), že obvinený - na hlavnom pojednávaní konanom 4. septembra 2012 - pred vyhlásením dokazovania za skončené uviedol, že nemá žiadne návrhy na doplnenie dokazovania (§ 215 ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006), po čom bolo následne pristúpené k záverečným rečiam.

Je nepochybné, že súčasťou práva na obhajobu je aj právo na navrhovanie dôkazov, a to či už priamo samotným obvineným alebo prostredníctvom jeho obhajcu.

Späťvzatie návrhu na doplnenie dokazovania je pritom možné urobiť jednak individuálne vo vzťahu k jednotlivému pôvodne navrhovanému dôkazu a jednak všeobecne k doplneniu dokazovania ako celku. Z časového hľadiska je hraničnou fázou vyhlásenie predsedu senátu podľa § 216 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006, že dokazovanie je skončené.

Vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom nemožno potom považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

A napokon posledné námietky obvineného sa dotýkali extrémnej dĺžky konania, ktorá nebola podľa jeho názoru v rozpore s európskou judikatúrou a niektorými rozhodnutiami slovenských súdov zobrať do úvahy v tom smere, že by došlo s poukazom na túto k zastaveniu trestného stíhania (uvedenej chybe, vecne špecifikovanej dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., by pri jej správnej právnej kvalifikácii zodpovedal iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., a síce dovolací dôvod uvedený pod písm. k/ § 371 ods. 1 Tr. por. - proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné).

Tu je potrebné odkázať na už stabilnú judikatúru najvyššieho súdu, v zmysle ktorej môže neprimeraná dĺžka trestného konania (posudzovaná vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu) predstavovať okolnosť odôvodňujúcu použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 (teraz § 39 ods. 1 Tr. zák.) a uloženie tak trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote však samo o sebe nezakladá neprípustnosť trestného stíhania.

Najvyšší súd vo svojom rozsudku z 18. marca 2010, sp. zn. 5To 14/2009 (publikované pod č. 10/2011), v kontexte uvedeného o.i. uviedol, že štát prostredníctvom orgánov k tomu určených rozhoduje o obvinených z trestných činov a zaisťuje prípadné potrestania páchatel'ov. Rozhodovanie o vine a treste v rámci trestného konania je nielen právom, ale predovšetkým povinnosťou týchto orgánov. Je celkom v rozpore so zmyslom čl. 6 Dohovoru, aby orgán, ktorý prierahy v konaní spôsobil, sa tejto svojej povinnosti zbavil bez toho, aby vyvinul iniciatívu k naplneniu účelu trestného konania.

Trestné konanie je potom ovládané základnými zásadami zaručujúcimi naplnenie vyššie uvedeného účelu trestného konania, ktoré sa uplatňujú nielen z pohľadu samotného obvineného, ale i z pohľadu práv a povinností ostatných subjektov a strán trestného konania. Predovšetkým s ohľadom na práva týchto ostatných subjektov, prípadne strán na trestnom konaní zúčastnených je akceptácia záveru o možnosti orgánu, ktorý prierahy v konaní sám spôsobil, zastaviť trestné stíhanie, celkom neprijateľná.

Pokiaľ ide o spomínaný čl. 6 Dohovoru, ten je potrebné v prvom rade považovať za pokyn, pre

signatárske štáty organizovať svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva v Dohovore zakotvené boli rešpektované.

Nápravu porušenia práva na prejednanie vecí v primeranej lehote vo forme zastavenia trestného stíhania Európsky súd pre ľudské práva pritom z posledne uvedeného článku Dohovoru v žiadnom zo svojich rozhodnutí nevyvodil.

Ak ide o v predmetnom dovolacom konaní posudzovanú vec, tak tu odvolací súd v napadnutom rozsudku práve s prihliadnutím na (v odvolaní obvineným namietanú) neúmernú dĺžku konaniu vymeral G. G. oproti prvostupňovému rozsudku nižší trest, avšak bez aplikácie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia (t.j. v rámci zákonnej, nezniženej trestnej sadzby). K tomu však je potrebné zdôrazniť, že námietka nepoužitia hmotnoprávneho ustanovenia § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, resp. § 39 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2006 o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody (obvinený síce namietal, že neprimeraná dĺžka konania mala byť zohľadnená vo forme zastavenia trestného stíhania, avšak „a maiori ad minus“) je v dovolacom konaní v podstate irelevantná, keďže táto je nesubsumovateľná pod žiaden z do úvahy prichádzajúcich dovolacích dôvodov.

Zmierňovacie ustanovenie je hmotnoprávnej povahy, avšak nie kogentnej povahy, a teda ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Rovnako nemožno s poukazom na vyššie uvedené (neuloženie trestu za použitia § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) odvodzovať ani naplnenie špeciálneho dovolacieho dôvodu, viažuceho sa výroku o treste, a síce dôvodu dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., keďže pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného (bližšie viď k tomu stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené v pod č. 5/2011).

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, prezentovaných úvah a ustálenej rozhodovacej praxe dospel tak dovolací súd k záveru, že v posudzovanej trestnej veci dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. evidentne nie sú dané (uplatnené dovolacie námietky stoja zjavne mimo nich), a preto dovolanie obvineného s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.